

Навчальні матеріали до курсу «Німецька мова»

для студентів спеціальності 8.02030302 Мова і література (англійська)*

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ КУРСУ

Мета навчання другої іноземної мови полягає в підготовці магістранта до викладання німецької в старшій школі в навчальних закладах II-III рівня та університеті на немовних факультетах.

- Магістранти з другої іноземної повинні мати достатню компетенцію у повсякденних, ділових та фахових ситуаціях;
- сформовані навички й уміння автономного навчання та організації професійно-спрямованого навчального процесу;
- володіти мовою для опрацювання іншомовних джерел з спеціальним фаховим матеріалом в наукових дослідженнях;
- здійснювати самоконтроль за розвитком власної іншомовної компетенції;
- самостійно працювати над розвитком власних іншомовних навичок та умінь.

2. ПРОГРАМНІ ВИМОГИ ДО ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗА ВИДАМИ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ГОВОРІННЯ. Магістрант повинен уміти робити підготовлені і непідготовлені **монологічні повідомлення** з мовною правильністю, чіткістю, достатньою інформативністю тривалістю 6-8 хвилин в нормальному темпі.

ДІАЛОГІЧНЕ МОВЛЕННЯ має бути мовно правильним та ініціативним для стимулювання розмови, без необґрунтованих пауз між репліками.

АУДІЮВАННЯ. Магістрант повинен уміти сприймати і розуміти на слух німецьку мову (повідомлення, доповіді, інтерв'ю), на суспільні, науково-популярні теми протягом 5-6 хвилин в темпі не менше 210 складів за 1 хвилину.

ЧИТАННЯ. Магістрант повинен уміти читати німецькою мовою суспільно-політичні, фахово-наукові та художні тексти з основним розумінням їх при наявності 5-6 % незнайомих слів у темпі 190 слів за 1 хвилину; та читати тексти з достатньо повним розумінням змісту у темпі 140 слів за 1 хвилину, розуміючи основні думки, логічну структуру і важливі деталі.

Обсяг активно засвоєної лексики для говоріння і читання має бути в межах 1800-1900 лексичних одиниць.

ПИСЬМО. Магістрант повинен уміти в письмовій формі висловлювати німецькою мовою свої думки, сприйняту інформацію, дотримуючись правил орфографії і пунктуації, граматичної будови мови, логічної послідовності, чіткості і достатньої інформативності. Швидкість письма у висловленні своїх думок – 1200 знаків за 45 хвилин; у висловленні сприйнятої інформації – 1700 знаків за 45 хвилин.

3. НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА КУРСУ ТА ТЕМАТИЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ВСТУП

Німецька мова (як друга мова) у магістратурі є однією з професійних дисциплін. Магістрант, вивчаючи другу мову повинен володіти професійно спрямованими мовними навичками (фонетичними, граматичними, лексичними) мовленнєвими вміннями (аудіюванням, говорінням, читанням і письмом) в обсязі Рамкової Програми з німецької мови за професійним спрямуванням для ВНЗ України, рекомендованої Міністерством освіти і науки України.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ № 2 Die deutsche Sprache und Sprachstudium

ТЕМА 1 Die deutsche Sprache von heute. Die ukrainischen und deutschen Sprachen im Vergleich. Wie Deutsch ist die deutsche Sprache.

Grammatik: Deklination der Substantive. Objekt- und Kausalsätze.

ТЕМА 2 Neue Trends in der Jugendsprache. Wörterbücher, die die ganze Welt kennt.

Grammatik: Pluralbildung der Substantive. Temporal- und Attributivsätze.

ТЕМА 3 Persönlich über die Sprache. Wie ich die Fremdsprachen studiere. Sprache und Sprachkenner.

Grammatik: Präpositionen mit dem Genitiv. Präpositionen mit dem Dativ. Präpositionen mit dem Akkusativ.

ТЕМА 4 Wissenschaftliche Arbeit der Studenten. Meine Magisterarbeit.

Grammatik: Zeitformen der Verben. Passiv. Bildung und Übersetzung. Rektion der Verben.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ № 2

Die deutsche klassische Literatur

ТЕМА 5 G.E. Lessing und seine Fabeldichtung. Sinngedichte und Fabeln. Lebenslauf von Lessing.

Grammatik: Wortbildung der Substantive. Rektion der Verben

ТЕМА 6 J.W. Goethe. Lebenslauf und Literaturschaffen.

Gedichte: Heidenröslein, Mignonslied, Gefunden, Erl-könig, Leiden des jungen Werthers.

Grammatik: Wortbildung der Verben. Rektion der Verben.

ТЕМА 7 F. Schiller. Lebenslauf und Dichtung. Der Handschuh. Die deutsche Klassik auf der Bühne.

Grammatik: Final- und Bedingungssätze. Zusammensetzung.

ТЕМА 8 H. Heine. Lebenslauf und Dichtung. Gedichte: Lorelei, Wenn ich an deinem Hause...

Die schlesischen Weber. Harzreise (Auszüge).

Grammatik: Infinitivwendungen. Rektion von Substantiven und Adjektiven.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ № 3

ТЕМА 9 Hervorragende ukrainische und deutsche Schriftsteller. I. Franko. Lebenslauf und Literaturschaffen. Vermächtnis. I. Franko als Übersetzer. L. Ukrainka. Lebenslauf und Dichtung.

Das Märchenspiel „Waldlied“. T. Mann. Lebenslauf und Literaturschaffen. Die Lateinstunde.

Buddenbrooks. (Auszüge).

Grammatik: Konjugation und Bildung des Konjunktivs. Rektion der Verben.

ТЕМА 10 Wissenschaft in der Ukraine und in Deutschland. Berühmte deutsche Wissenschaftler.

Die berühmten Söhne des ukrainischen Volkes. Hochschulbildung in der Ukraine.

Grammatik: Bedeutung und Gebrauch des Konjunktivs. Rektion der Verben.

ТЕМА 11 Die ukrainische Sprache und Kultur. Die ukrainische Kunst im Ausland. Die ukrainisch-deutschen kulturellen und wissenschaftlichen Beziehungen.

Grammatik: Konjunktiv in der indirekten Rede.

ТЕМА 12 Aus der Geschichte der deutschen Kultur. Deutschland. Die deutsche Kultur in der Zeit des Altertums und im Feudalismus. Die deutsche Kultur im 17.-18. Jh.

Kulturelle Entwicklung Deutschlands im 19.-20. Jh. Museen. Sammlungen. Ausstellungen.

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ № 1

ТЕМА 1 Die deutsche Sprache von heute.

Die deutschen Mundarten.

Wie Deutsch ist die deutsche Sprache.

Die ukrainische und deutsche Sprachen im Vergleich.

Literatur [2, 8-18]

Grammatik: Deklination der Substantive.

Objektsätze. Kausalsätze.

Literatur [4, 243-264]

TEMA 2 Neue Trends in der Jugendsprache.
Wörterbücher, die die ganze Welt kennt.
Wunderbare Welt der Sprache.
Englisch verunreinigt die deutsche Sprache.
Wenn die Sprache Schutz braucht.
Aus der Geschichte der deutschen Sprache.

Literatur [2, 18-23]

Grammatik: Pluralbildung der Substantive. Temporalsätze, Attribut-sätze.

Literatur [4, 34-43]; [4, 260-281]

TEMA 3 Persönlich über die Sprache. (nach F. Dürrenmatt)
Die „schreckliche“ deutsche Sprache. (nach M. Twain)
Sprache und Sprachkenner.
Wie ich Fremdsprache studierte. (nach H. Schliemann)
Ist die „Tiersprache“ ein Kommunikationsmittel?

Literatur [2, 23-40]

Grammatik: Präpositionen mit dem Dativ und Akkusativ.

Präpositionen mit dem Akkusativ.

Präpositionen mit dem Dativ.

Präpositionen mit dem Genitiv.

Literatur [4, 176-201]

TEMA 4 Wissenschaftliche Arbeit der Studenten.
Meine Magisterarbeit.

Literatur [5, 49-53]

Grammatik: Bildung und Gebrauch der Zeitformen.

Modalverben. Deklination und Gebrauch.

Passiv. Gebrauch und Übersetzung.

Rektion der Verben.

Literatur [4, 63-119]

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ № 2

TEMA 5 Gotthold Ephraim Lessing und seine Fabeldichtung.
Sinngedichte und Fabeln.
Lessing als Theoretiker in Hamburg.
Lebenslauf von Lessing.

Literatur [3, 42-48]

Grammatik: Rektion der Verben und Adjektive.

Literatur [4, 357-385]

Wortbildung der Substantive.

Literatur [6, 180-185]

TEMA 6 Johann Wolfgang Goethe.
Gedichte: Heidenröslein, Mignonslied, Gefunden, Erlkönig.
Goethes Lebenslauf.
Goethe als Meister Aphorismus.
Die Leiden des jungen Werthers.

Literatur [3, 48-68]

Grammatik: Wortbildung der Verben.

Rektion von Verben, Adjektiven und Substantiven.

Literatur [11, 41-53]

TEMA 7 Friedrich Schiller.
Lebenslauf und Dichtung.
Der Handschuh.
Die deutsche Klassik auf der Bühne.
Wilhelm Tell.

Literatur [3, 68-87]

Grammatik: Finalsätze. Bedingungssätze.
Zusammensetzung.

Literatur [4, 272-280]

TEMA 8 Heinrich Heine.
Lebenslauf und Dichtung.

Gedichte: Lorelei, Wenn ich an deinem Hause... Die schlesischen Weber. Harzreise (Auszüge).

Literatur [3, 87-97]

Grammatik: Infinitivwendungen.
Rektion von Verben, Substantiven und Adjektiven.

Literatur [11, 41-53]

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ № 3

TEMA 9 Hervorragende ukrainische und deutsche Schriftsteller.

Ivan Franko. Lebenslauf und Literaturschaffen.

Vermächtnis.

I. Franko als Übersetzer.

Lessja Ukrainka. Lebenslauf und Dichtung.

Das Märchenspiel „Waldlied“.

Oles Hontschar.

Hontschars Roman „Tronka“ (nach U. Kuhnke).

Über Werke von O. Hontschar (nach Harry Türk).

Literatur [5, 86-103]

Thomas Mann. Lebenslauf und Literaturschaffen.

Die Lateinstunde.

Buddenbrooks. (Auszüge).

Literatur [2, 186-193]

Grammatik: Konjugation und Bildung des Konjunktivs.

Literatur [4, 286-296]

TEMA 10 Wissenschaft in der Ukraine und in Deutschland.

Berühmte deutsche Wissenschaftler.

Die berühmten Söhne des ukrainischen Volkes.

Wissenschaft und Hochschulbildung in Deutschland

Hochschulbildung in der Ukraine.

Literatur [5, 51-57]; [5, 103-108]

Grammatik: Bedeutung und Gebrauch des Konjunktivs.

Literatur [4, 296-318]

TEMA 11 Die ukrainische Sprache und Kultur.

Die ukrainische Kunst im Ausland.

Die ukrainisch-deutschen kulturellen und wissenschaftlichen Beziehungen.

Literatur [5, 153-156]

Grammatik: Konjunktiv in der indirekten Rede.

Literatur [4, 296-318]

ТЕМА 12 Aus der Geschichte der deutschen Kultur.

Deutschland.

Die deutsche Kultur in der Zeit des Altertums und im Feudalismus.

Die deutsche Kultur im 17.-18. Jh.

Kulturelle Entwicklung Deutschlands im 19.-20. Jh.

Literatur [12, 59-67]

Museen. Sammlungen.

Ausstellungen.

Literatur [2, 155-159]

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Курс німецької мови як другої мови для магістрантів має за мету продовження та удосконалення навичок та умінь всіх видів мовленнєвої діяльності і після закінчення бакалаврату.

Основними методами викладання іноземної мови в магістратурі мають бути:

1. **ПРЕЗЕНТАЦІЯ** лексичного матеріалу, одномовна за допомогою дефініцій, коментарів, визначення нових лексичних одиниць за оточуючими знайомими, шляхом наведення синонімів, антонімів. Граматичний матеріал вводиться також одномовно та за допомогою спостережень в окремих реченнях, таблицях, а також в текстах.
2. **УСВІДОМЛЕННЯ І ЗАСВОЄННЯ** мовного матеріалу у мовних та умовно-мовних, комунікативно спрямованих вправах в імітативних, підстановочних, трансформативних та таких, що будуються за анало-гією.
3. **ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТОК КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ** аудіювання, говоріння, читання та письма здійснюється шляхом поетапного виконання підсистеми або комплексу вправ за видом мовленнєвої діяльності під час аудиторних занять та при виконанні самостійної роботи.

В самостійній роботі особливе місце займає читання текстів, обов'язко-

ве складання словничка, до якого входять окремі слова, стійкі словосполучення, фразеологічні звороти та часто вживані мовні кліше.

4. Рекомендуються пошуки в мережі Інтернет фактичних матеріалів до тем, що вивчаються. Матеріали копіюються і використовуються на підсумкових заняттях.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

I. ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Басанець З.О., Бублик В.Н. та ін.. Німецько-український словник. Українсько-німецький словник, (за ред. Е.І. Лисенко), К. 1999.-731 с.
2. Євгененко Д.А., Кучинський Б.В., Білоус О.М., Воронкова Н.Р. «Лінгвокраїнознавство» німецькомовних країн. Вінниця: нова книга, 2008.-416 с.
3. Євгененко Д.А., Кучинський Б.В. Про німецьку мову і літературу. Кіровоград – 2006, 162 с.
4. Євгененко Д.А., Білоус О.М., Гуменюк О.О та ін. Практична граматики німецької мови, Нова книга, 2004, 400 с.
5. Jewgenenko D., Bilous O., Kutschynskyj V. Heimatkundliche Lektüre. Texte und Übungen. Kirowohrad – 2003, 157 с.
6. Kars J., Häusermann N., Grundgrammatik Deutsch, München – 1992, 286 с.
7. Ogandshanjan E.G. Praktisches Deutsch. Кіровоград: «Вища школа» 1998, 167 с.

II. ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

8. Bartschat B., Conrad R., Heinemann W. Kleines Wörterbuch sprachwissenschaftlicher Termini. Leipzig, 1981. 306 с.
9. Лейн К., Мальцева Д.Г. и др. Большой немецко-русский словарь. М. 2002. 1039 с.
10. Карпова К.И., Пособие по разговорной речи немецкого языка. М. 1969. 240 с.
11. Jewgenenko D.A., Selenko T.D., Kutschynskyj B.W. Schwierigkeiten der deutschen Sprache. Kirowohrad. 1996, 59 s.
12. Bundesrepublik Deutschland (уклад. Д.А. Євгененко, Б.В. Кучинський та ін.) Кіровоград. 1996. 80 с.